

Minden eddigi társadalom története
osztályharcok története.
Világ proletárjai egyesüljétek!

NÉPAKARAT

SZOCIALISTA MUNKÁSLAP

"Az iparilag fejlettebb ország a ke-
vésbé fejletlenek saját jövője képét
mutatja". (Marx.)

No. 36. szám. Vol. VI. évfolyam.

New York, 1908 május 5.

Egyes szám ára 2 cent. Helyben 1 cent.

A TŐKE VILÁGÁBÓL.

CARNEGIE ÉS A TRUSZTOK. — HARRIMANN ÉS A VASUTAK. — A SHERMAN-TÖRVÉNY SZENT.

Idáig Mark Twaint tartották az Egyesült Államok legnagyobb humoristájának, azonban úgy látszik, kemény versenytársa akadt Carnegie Andráss személyében.

Hogy Carnegie sokoldalú ember, közismert tény. Bőkezű a hőstettek jutalmazásában. Nem lehet embertársunk életét megmentenünk a nélkül, hogy ki ne lennénk téve ama kétes értékű dícsőségnek, hogy Carnegie aranyéremmel ajándékoz meg. Fáradhatatlan előmozdítója a világkébe ügyének. A "business is business" álláspontjára helyezkedve ugyan szálítja az acélemezeket a hadihajók építéséhez, de hát a hadihajók is csak a világkébe fentartására szolgálnak. Szorgalmas könyvtáralapító. S miért is ne volna. Elvégre is van elég vagyona ahhoz, hogy könyvtárak alapításával pererálja egyébként rossz hírű nevét. mint pl. Rockefeller teszi biblia-társulatok alapításával. Mindenekfelett azonban iparkapitány, sőt azt mondhatnánk, hogy ipar-generalis. Megalkotta az acél-trusztot, az "United States Steel Corporation"-t 500 millió dollár alaptőkével, megölte a versenyt az acéliparban (nem lévén híve a háboruságnak) s felesavarta az acélsinek tonnáinak árát 28 dollárra.

Amivel pedig legújabb meglepte az ámuló világot, az nem más, mint olyan humor, mint mondottuk, határozottan veszélyeztetni Mark Twain presztízst.

Tudniillik, miután megcsinálta az acél-trusztot, s hogy azt megteremthesse, megölte a versenyt, hébe-hóba vérbe fojtatta munkásainak sztrájkjait, aztán pedig összeszabolt magának pár száz millióeskat, most hirtelen nekiment a trusztoknak, mondván: "a trusztok elrabolják a versenyt a közönségtől; kőzáralmasok; irgalom nélkül kell leplezni" stb. stb.

És most a polgári nemzetgazdászok, a politikusok, meg a nagyközönség, a jámbor publikum néznek, mint akik nem értik a dolgot.

Pedig milyen egyszerű az egész. Carnegie ur trefás kedvben volt s alaposabban nem is tudta volna megtréfálni a közönséget: minthogy ő is nekiall szidni a trusztokat. Miért ne. Soknak jól esik, neki pedig nem árt. Mert az acél-truszt csak úgy fog rabolni ezután is, mint eddig; a munkásokat, ha jobban nem, hát legalább is úgy zsákmányolja ki, mint idáig; s ő pedig csak úgy gyűjti a milliókat, mint eddig.

Mert ebben a dologban Carnegie ur nem ismer tréfát.

Ismeretes az olvasók előtt az a háborúság, mely Rooseveltnél és Harriman vasutkirály között folyt le a közelmúltban.

Roosevelt reformer. Programjának egyik pontja, a trusztok fejlődésének megállítás. Harriman pedig kapitalista abból a fajtaból, mely öntudatlanul is a leghatározottabban munkák köze az iparnak oly magas fokra emelésén, mely ökvetlen s újszerű a szocialista társadalmi rendszer lakulása.

Világos, hogy a kettőnek előbb utóbb harcba kellett lépni, ami meg is történt a republikánusoknak nem valami nagy gaudiumára. Rooseveltnél leplezte Harrimant; Harriman leplezte Rooseveltnél. A politikusok közbejártására aztán zabbaradt az egész herce-hurca. Rooseveltnél ment a maga útján: szerkesztette az elnöki üzeneteket a korporációk ellen. Harriman is ment a maga útján: centralizálta tovább a szállítási ipart.

Legújabbban a nyugati vasutársulatokat igyekeznek összeköttetésbe hozni a keletiekkel, olyképpen, hogy a megszorult keleti vasutársulatok pénzügyeit rendezzi s azáltal megszerzi a tényleges ellenőrzést az illető vasutak fölött. Harriman legregibb vágya az volt, hogy oly vasutovonalat létesítsen, mely egy társaság tényleges tulajdonában összekösse a két óceánt. S e terv most megvalósult.

Az Erie vasutársulat oly válságos helyzetbe jutott, hogy nem volt képes fedezni a legszükségesebb kiadásokat sem. Harriman megragadta az alkalmat s késznek nyilatkozott negyven millió dollárt kiutalványozni az Erie részére, hogy a félbeszakadt munkálatokat folytatni lehessen. Az Eriennek el kellett fogadni az ajánlatot s ezzel a társulat Harriman uralma alá került.

Rooseveltnél pedig "úzen"-het, agítálhat, Harriman ellen nem tud tenni semmit.

Az ipar fejlődése a centralizációhoz vezet. Aki a fejlődés törvényeit képviselheti törvényekkel akarja ellensúlyozni, eleve elvesztette a harcot.

Harriman halad győztesen előre. A vasutak egyesülésének akadályait sorba legyűri. A kezelést központosítja. S általában a szállítás eszközeit egyre alkalmassabbá teszi arra, hogy a

közutalajdon rendszerében az összesség javára használhassuk.

Igaz, hogy Harrimannak nem ez a célja, de munkájának ez lesz az eredménye.

A napokban kiléncseltek Gompersék a kongresszusnál, a Sherman-törvényt megváltoztatása miatt.

Még jóformán el sem távoztak, a tiltakozásnak valóságos özöne zúdult a kongresszusra, követelve a Sherman-törvény teljes érvényben tartását.

Hughes képviselő New Jersey-ből, készen volt az indítványával, hogy a Sherman-törvényt, melyet a trusztok ellen hoztak s a munkások ellen használnak, változtassék meg úgy hogy a munkások megegyezése a munkaidő rövidítésére vagy a bérek emelésére vonatkozólag ne tartozzék e törvény hatásköre alá.

Tulajdonképpen a törvény újra-tárgyalása csak munkás-szavazatok halasztása akarna lenni azonban úgy látszik, a nagytőkéseknek annyira érdekükben van ez az ellenük irányuló, de a munkások ellen használt törvény épségben tartása, hogy máris minden követ megmozgatnak, hogy a törvény módosítását meggátolhassák.

Knox szenátor most jelentette be a philadelphiai börze tiltakozását, melyben a börziánerek tiltakoznak a törvény módosítása ellen, mert az "alkotmányellenes" s reményüknek adnak kifejezést, hogy ha a kongresszus mégis módosítaná, úgy a főtörvényszék a módosítást alkotmányellenesnek, tehát érvénytelennek jelenti ki.

Nincs okunk kételkedni benne, hogy a philadelphiai börze nem hiába veti reményét a fő-törvényszéki bírákba.

A "VILÁG IPARI MUNKÁSAI" SZERVEZETÉNEK ALAPELVEI. (The preamble of the "Industrial Workers of the World".)

Daniel De Leon előadása

a minneapolis-i, minnesota-i Union Temple-ben 1905. július 10-én.

(Folytatás) (2)

A bizonyítási eljárás alaptörvénye, hogy valakinek önvallomása a lehető legjobb bizonyíték (Tetszés). Amidőn ezen falragaszt itt önkölél helyezem, a tökéletesen leghivatottabb szószólót idéztem tanuként. Saját szavaiat nem fogják visszaszívhatni. (Tetszés) Azon vagyok, hogy önmaguk által győzzem meg őket. (Tetszés) Komolyan kérem önöket, hogy a tetszésnyilvánítástól tartózkodjanak. A hőség ebben a teremben, mely tömve van hallgatósággal, óriási. Mindnyájunknak azon kell lennünk, hogy szabaduljunk innen, mielőtt csak lehet és a tetszésnyilvánítással való e gyakori megszakítások csak késleltetik közös szabadulásunk óráját. — Mielőtt a számokhoz fordulnék, ezen okmányok meg egy másik pontjával szeretném önöket megismertetni. Mint már említetttem, ezen okmány nemcsak statisztikai, hanem egy szerszám képletet ábrázolása is a dolgoknak. Engedjék meg, hogy felhívjam figyelmüket ezen képre a falragasztás jobb oldalán. Láthatják, hogy "Uncle Sam"-et ábrázolja — de mily sovány, mily éhes, mily szegény, mily kopott, mily ösztövére a külseje! Ez a figura ábrázolja az országot az első időkben. Most tekintsen erre a képre a legszélső baloldalon. A kecskeszakalon és más ismertetőjeleken észrevehetik, hogy megint csak "Uncle Sam" az, — de mennyire megváltozta! Nadrágja nem rongyosabb, hanem úgy látszik, jó anyagból való, mert hasának nagy terjedelme dacára sem reped meg. (Derűtség) Vidámnak és derűlnek látszik; félrekapott kalapja és az ezen félrecsuszott tolla után ítéve, meg ahogy egyik szemével kacint, itókás kedvben lehet és arca csak úgy ragyog a meglepődöttségétől. Ez a kép az ország mai állapotát van hivatva jelképezni. Lássuk hát csak, kicsoda voltaképpen ez a "Uncle Sam" — a munkás-e, vagy az ingyenelő, a kapitalista. A számok alapos felvilágosítást nyújtanak majd erre nézve.

Ez az első számot ezt a címet viseli: "Az ipari termelés." Évtizedről-évtizedre mutatja ez országban 1860-tól 1900-ig gyártott áruk értékét. Nem fogom e számokat részletezve leolvasni, mert nehezen tarthatók meg az emlékezetben és nincs is rá szükség. Csak kerek számokban fogom tehát említeni azokat.

Az 1860-ig terjedő évtized alatt a gépipari termékek ára kerek számban mintegy 2000 millió dollárt tett ki.

Az 1870-ig terjedő évtized alatt több mint 4000 millió dollárt.

A következő évtized alatt több mint 5000 millió dollárt.

Az ezutáni évtized alatt több mint 9000 millió dollárt.

És végül az 1900-al végződő évtized alatt az ipari termékek értéke több mint 13.000 millió dollárt tett ki.*

Ez, mint látják — gyönyörű haladás. Mintegy 2000 millió dollárral kezdve a termelés 1860-ban, a munka által termelt gazdagság általánosan nagyobboldott, míg 1900-ban az eredetinek csaknem kétszeresét kitevő óriási számra emelkedett — 13.000 millió dollárra! Ez kétségtelenül a gazdagság óriási fejlődésére mutat a jól egyidejű hatalmas fellendülésével egyetemben. Eddig tehát megválnánk. Ajánlatos lesz azonban résen lennünk. Az, hogy valamely intézmény jó, még nem bizonyítja azt, hogy a munkásosztály élvezetében van annak. Itt mindjárt meg kell önként kérnem, hogy tartás-készenlétben gondolkodási képességüket. Engedjék meg, hogy megvilágítsam a kérdést. Tegyük fel, hogy megállapítom, hogy ebben a teremben a jelenlévő ezer embernél 10.000 dollár található. Maga ez a tény azonban még nem mondja meg, hogy miképpen van ez a 10.000 dollár szétosztva. Meglehet, hogy átlag minden személynek körülbelül 10 dollárja van, de az is lehetséges, hogy azon 10.000 dollárból 9.999 dollárt és 99 centet én magam tartok a zsebemben, mely esetben egyetlen egy cent jut az összes többi 999 személyre. Ez az első számorsolt a falragasztás közli velünk, mi az értéke a termelt áruknak, de nem szól arról, miképpen van ez a gazdagság szétosztva. Csak fogalmat nyújt nekünk a munka termelőképességének fokozódó nagyságáról. A szétosztás véget ide, a második számorsorhoz kell fordulnunk és itt előkészülhetünk ama rendkívül érdekes tényekre, melyeket megígértem önöknek.

(Folytatjuk.)

AZ MÁS!

A kapitalista állam sohasem tagadja meg önmagát, felhasznál minden alkalmat és minden eszközt arra, hogy polgárait a végsőkig kihasználja. Különösen kizsárolja azokat, kik a legnyomozottabb kényszerhelyzetben vannak. Little Rockból (Ark.) jön hír, hogy az ottani county-kontraktor, a város női rabjait férfi munkaruhába öltöztette, velük utcát tisztogattatott és más ehhez hasonló munkákat végzetett. Midőn a county-bíró ez ügyben meginterpellálták, kijelentette, hogy a raboknak bármily uton-módon meg kell keresniök ellátási költségeiket és miután az asszonyoknak más munkát nem tud adni, kénytelen őket így foglalkoztatni. A nyárspolgárok persze a felelőssel megegyeznek és ők gentlemenek, kik oly féltékenyek a női nemre, hallgatnak, mint a sir! Hja! Itt proletár, sőt rab-asszonyokról és nem uridámokról van szó!

(Folytatjuk.)

KULTURKÉP.

Apr. 26-án, Granite-City eléggé érdekes képnél volt szemtanúja. Kár volt nem örökíteni mint kulturképet a 20-ik századbeli Amerikáról. Ugyanis ott lehetett látni a templom előtt 50 munkanélküli embert, hajadon fővel, munkát és kenyert könyörgve. Mikor az egyik, névleg Christie Antonisz, látta, hogy hiábavaló a könyörgés, golyóft röptett testébe. A szánalmas csoport templomról-templomra járt. Nagy részüknek nem volt sem lábbelije, sem kabátja. A nyomorultak alig tudtak városzorni az éhségtől. A szerencsétlenek nagyobbrészt magyar és tót nemzetiségűek voltak.

Eddig a hír, ami a polgári lapokban megjelent. De annyit hozzátehetünk, hogy sem a papok, sem a "jó isten" nem segített az éhezőkön. Ma már nem történnek csodák, nem hull manna az égből, mint Mózes idejében. De ma már a próféták sem tudnak a kösziklából vizet elővarázsolni.

Azon ötven ember valóban szánandó, egyrészt az óriási nyomorért, de másrészt és főképp azért, hogy hinni tudnak a hókusz-pókuszban, a papi és isteni segítségben. Nem, jobbak! Nem kéni, könyörgőni, hanem követelni kell! Követelni azt, ami a tied! Követelni munkáid teljes gyümölcsét! És ha azt megteszték, akkor nem kell rongyosan, éhesen a templom elé kuporodnotok, egy falat kenyérről könyörgőni; nem kell meggyalázni emberi méltóságodat.

A pontos számok azek:

1860-ig	— \$ 1,885,861,676
1870-ig	— \$ 4,232,325,442
1880-ig	— \$ 5,369,579,191
1890-ig	— \$ 9,372,437,283
1900-ig	— \$ 13,039,279,566

A legjobb intézmény Amerikában a házassági elválás könnyűsége. Így állítja ezt Miss Elinor Glyn, az ismert angol írónő. Szerinte ezért boldogabb az amerikai nép minden másnál... Mivel pedig Chicagóban háromszor több a válóperek száma, mint bármely más

Egyről másról.

SZABADGONDOLKODÁS ÉS SZOCIALIZMUS. — A SZENT HÁZASSÁG A POLGÁRI TÁRSADALOMBAN. — KÁRVALLOTT PROLETÁROK ÉS KÁRVALLOTT BURZSOÁK.

Felsült mártírok. Ezen a címen érdekes cikket közöl a "Pfaffenspiegel" chicagói szabadgondolkodó lap, mely alaposan visszaveri azokat a támadásokat, melyeket a polgári újságok "Leó atya" Denverben történt meggyilkolása alkalmával minden olyan áramlat ellenében intéztek, mely antiklerikális jellegű.

"Elégtétellel állapítjuk meg — így szól a cikk — hogy az olasz Alis elleni pör, aki Denverben Heinrichs papot lelőtte, egyáltalán nem hozta meg a katolicizmus fekete színének ama mártírserű fényességét, melylyel ezuttal ismét ki szeretett volna vonulni trombitaharsogás és dobpergés közepette és amihez a mindenre kapható napisajtó már előre szórta a tömjént.

Ama pör ugyanis napfényre hozta, hogy Alis korántsem az a "vérszomjas anarchista", akinek a papok és sajtóalkozók egyszerűen kijelentették, hanem csupán egy szegény, hazátlan vándor, kinek életbolgóságát egy buja pap tönkretette, álnok, gyalázatos módon feldulta és akít azóta a kétségbeesés és bosszúérzet országáról országára, világrészről világrészre kergetett.

Alisznak ezeltől délolaszországi hazájában kis cipőüzlete volt. Nyugodtan éldegélt gyönyörű feleségével, kit mindennél jobban szeretett, kit azonban egy buja csuhás álnokek behálózott, végképp tönkretette s szerencsétlen Alis boldogságát. Kétségbeesetten elhagyta a szülővárosát, nyugtalanul vándorolt egyik városból a másikba, miatt kiirhatatlan gyűlölet és haragot érzett minden iránt, ami csuhát visel.

Végül Denverben partra szállott Alis, hol a jelen krízis folytán minden erőlködése dacára sem tudott munkát kapni s napokon át volt kénytelen éhezni. Ez a tény, kapcsolatban amugy is elkecseregett hangulatával vezethette szegényt ama véres tette, mely nem más, mint egy kétségbeesett örült bosszuműve.

Aliszt minden valószínűség szerint fel fogják akasztani. Így itélt egy böles, intelligens bíróság. Ó persze szegény, holtszegény. Ha elegendő "mammon"-nal rendelkezett volna, mint pl. a híres milliomas Thaw, úgy lövöldözéseiről egy elmeogyintézet fényűzéssel berendezett magánlakosztályában szórakozhatnék néhány hónapon át.

Ezen bíróság nyújtott leplezések után a szüzi mártírok dicsénye igen kétes színeket ölt, melyeket szívből kívánunk nekik és nem irigyelünk tőlük.

Ha maga a tény érdekes, nem kevésbé nevezetes az a kommentár, melyet a szabadgondolkodók lapja fűz hozzá. A fenti esetről kifolyólag ugyanis a polgári hirharsonak vad dühökben összekeverték minden antiklerikális céltartu mozgalmat, mely alkalommal a szocializmus is, hol a szabadgondolkodók mozgalmaival, hol az anarchizmussal zavarták össze.

Ezt a zavart most maga a szabadgondolkodó orgánium oszlatja el, következők szavaival: ".... A serdülő nemzedék bizonyára nem lesz hajlandó tulsok gyámokdást eltűrni és bizonyára le fogja rázni magáról az ostoba és vakmerő papi uralmat még pedig sokkal előbb, mintsem az uralomra vágyó feketék gondolják.

Ami bennünket ezen örömteli reménykedésünkben megerősít, az a szocializmus csodás növekedése Amerikában az utolsó tíz év alatt. Jóllehet a szocializmust, a jövő vallását az összes isten-szolgák és mammon-imádók az ország összes szöszkeiről fáradhatatlan buzgalommal ócsárolták, rágalmazták és a poklok legmélységesebb fenekéig elközték, úgy ez mégis lavinaszerű hatalommal növekszik — a papok ellenére is!"

A szocializmusnak ez a csodálatos megnövekedése az Egyesült Államokban hamar fel fogja szivni a szabadgondolkodó egyleteket is, amint hogy nem a szabadgondolkodás, hanem a szabad, öntudatos cselekvés az, amiután a serdülő nemzedék törekszik s aminek útját állja a kapitalizmus, melyet csak a szocializmus szüntethet meg.

S azok a szabadgondolkodók, kik ezt látják, bizonyára nem sokáig fognak habozni, hogy azon mozgalomhoz csatlakozzanak, mely az ő programjuk megvalósítását is célozza: a szocialista mozgalomhoz.

A legjobb intézmény Amerikában a házassági elválás könnyűsége. Így állítja ezt Miss Elinor Glyn, az ismert angol írónő. Szerinte ezért boldogabb az amerikai nép minden másnál... Mivel pedig Chicagóban háromszor több a válóperek száma, mint bármely más

amerikai városban, ennél fogva Chicago a legboldogabb város a világon.

Bárhogy fogja is fel valaki a házasság kérdését, annyi tény, hogy a vallásos burzsoázia csak önmagával jut ellentétbe akkor, amidőn az elváltat korlátozza, megnehezíti, vagy éppen lehetetlenné teszi.

A szocializmus ellenében minduntalan azzal érvelnek, hogy az az emberi természettel ellenkezik. Amde micsoda természetudományi felismerés diktálja azt az elvet, melyre a polgári házasság fel van építve, hogy t. i. az emberek egész életükre terjedő együttlétre eleve kötelezők magukat. Az emberi természet micsoda parancsából folyik ez a követelmény? Mellette bizony ép oly kevéssé szól az emberi természet, mint amely kevéssé szól a szocializmus ellen.

A tények azonban — igaz, hogy nagyrészt társadalmi tények — feltétlenül a polgári társadalom házassági rendje ellen szólnak. Egyik legjellemzőbb bizonyíték éppen az elválások gyakorisága.

A hivatalos népszámlálás adatai szerint a legutolsó tíz évben New Yorkban 5231 párt választottak el, Philadelphióban 4706-ot, Bostonban 3746-ot és Chicagóban 16, 388-at.

Ahol a vallásérköles nevé borntárság úgy át meg átjárja az egész társadalmat s annak minden intézményét, mint pl. Angolországban, ott nem csoda, hogy a kényszerházasságok nyűge is szaporítja a polgárság egyéb intézményei által boldogtalanná tett emberek számát. És ennyiben jogosult az angol írónő panasza: "Ha egyik osztály emberei boldogabbak, mint a másikké, úgy ennek bizonyára megvan a maga oka. Mi más oka lehetne, hogy az amerikaiak boldogabbak, mint az angolok?"

Valóban az amerikai kapitalizmus tökéletesebb, mint az angolországi, tehát közelebb van a szocializmushoz, mint emez s ezért intézményei is tökéletesebbek. De ami azt a bizonyos boldogságot illeti, azt az egyik vagy másik osztályhoz tartozás nem oly értelemben szabja meg, aminőben miss Glyn veszi. A társadalom nem a boldog házások és boldogtalanná házások osztályaira oszlik, hanem kapitalistákra és proletárokat. Ezek osztályellenlentei okoznak minden társadalmi bajt, boldogtalanságot. S ha ez az osztályellenlente megszűnik, biztos lehet benne miss Glyn, hogy az ő osztályainak ellentei is meg fognak szűnni s a házasságokat befolyásoló társadalmi körülmények nagyobb mértékben lesznek majd hozzáalkalmazva az emberi természethez, mint a mostaniak.

Amikor a profitra éhes kapitalisták mulasztásainak esik áldozatul egy-egy munkás, egészségét, sőt néha életét is ott hagyva a munka harcmegzején, amikor egyik-másik tagját elveszti s munkaképtelenné válik, néhány száz dollárral "halgattatják el" a "békétlenkedő" nyomorékokat vagy hozzátartozóit, ha pedig az illető perelni mer, akkor a bíróság megvesztetésére fordítják a néhány száz dollárt — s megint csak a kapitalista az, aki jól jár vele s megint csak a proletár az, akit kiüllőznek.

Bezzeg más az eset, amikor "urakat" ér baleset. Akkor mindjárt másképp alakulnak a viszonyok. Ime a bizonyíték:

A Supreme Court esküdte: White Plains, N. J.-ban Tompkins bírónak átnyújtották határozatukat, mely szerint Margaret Mahoney kisaszonynak a New York Central vasutársaság 32.500 dollárt tartozik fizetni. A panaszos hölgy a mult tavasszal Brewster N. Y.-ban egy villamos vasut kisiklása alkalmával féllábát elvesztette.

A társaság mindjárt 28.000 dollárt ajánlott fel a sérültnek az esetre, ha az eljárást beszünteti. Am a kisasszony nem volt hajlandó alkudozni, s perre vitte a dolgot. A megítelt összeg a legnagyobb mindazok között, melyeket hasonló esetekben New York államban valaha megítéltek.

Persze, a gazdagokat ritkán éri baleset — de akkor ki is fizetődik.

Pittsburg és Körny. Szoc. Munk. Szerv. május hó 10-én, d. u. 2 1/2 órakor, magánhelyiségében (210 Electric Ave.) nagy NÉPGYŰLEST rendez. Tárgy: A munkásosztály helyzete. Előadó Székely I. és Marossy I. elvtársak. Felhívjuk a helybeli elvtársakat, hogy a gyűlés érdekében minél nagyobb agitációt fejtsenek ki.

NÉPAKARAT

szocialista munkásnap.

A Szocialista Munkaspárt hivatalos közlönye.

Kiadja

Az Amerikai Magyar Szocialista Munkás Szövetség
516 East 6th Street, New York, N. Y.

Megjelen minden kedden és pénteken.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre	\$3.00
Fél évre	1.00
Negyed évre	0.50
Európába	12 korona.

Egyes szám ára 2 cent.

A Munk. Bet. Szöv. hivatalos közlönye.

Szerkesztővel értekezni lehet hétfőn és szerdán 6-tól 8-ig.

NÉPAKARAT

Publ. by the Hungarian Socialist Labor Federation of America
516 East 6th Street, New York, N. Y.

ARNOLD GONDA NATIONAL SECRETARY.

A. WALDMAN NATIONAL TREASURER.

ISSUED EVERY TUESDAY AND FRIDAY.

SUBSCRIPTION YEARLY \$2.00
SINGLE COPIES 2cEntered as Second-Class Matter August 28, 1907,
at the Post Office at New York, N. Y.

New York, Tuesday, May 5, 1908

TARLOZAS.

Eddig azt hittem volt, az iskolában is egy tanultam, hogy Petőfi a legnagyobb magyar költő. Belátom, hogy tévedtem, mert nekünk amerikai magyaroknak van sokkal nagyobb hatalmas Rudnyánszky Gyula költő ur és az "Amerikai Hírlap" szerkesztőjének személyében. Hogy állítástomat bebizonyítsam, bemutatok néhány szemelvényt a 30 éve költői pályán működő író aranyaképeiből.

I. "Kerek ez a zsemlye,
Nem fér a zsebembe.
De az Amerikai Hírlapot
Összehajtogatom,
Büszkén mutogatom
Zsebre is dughatom,
Utolsó soráig
Végig olvashatom."

II. "Nincsen rózsák tövis nélkül.
Magyar ne légy újság nélkül!
Járad az Amerikai Hírlapot
és annyi gyönyörűsége lesz a lelkednek,
Mintha térdig járnál a rózsában."

Ha Carnegie nekem adná
Háromszor a vagyonát,
De cserébe azt akarná,
Hogy ezental is kívánjam
Már a magyar nép javát:
Carnegieket azt felelném,
Nem kell az ő vagyonára!
Mig az égen van egy csillag,
Az Amerikai Hírlap
A küzködő magyarságot
El nem hagyja, nem soha!

Költői próza:

"A krinolin már rég kiment a divatból
De aki az Amerikai Magyar Hírlapot egy-
szer megszerzette, többé soha el nem pártol
tőle."

Félig kötött, félig próza:

"Ha leszáll a banya mélyébe,
Ha tüzkóhoz mellett izzad,
Ha műhelyben dolgozik,
Ha reggeltől napestig fárad:
El ne felelde, hogy pihenő
Óráiban nincsen hibebb
Barátja az Amerikai
Hírlapnál."

Micsoda különbség van Ferenc József és az
Amerikai Hírlap között:

"Ferenc József azt mondta, hogy Ferenc
Ferdinand fog ő utána uralkodni, hát szőljön
bele már most az ország dolgába. Ha az Ame-
rikai Hírlaptól függne, több beleszólása volna
az ország dolgába a — üepnek."

Hasonlat Mátyás király és az A. H. között:
"Meghalt Mátyás király, oda az igazság. De
él és hódít az igazmondó magyar újság, az
Amerikai Hírlap. Aki ezt a lapot olvassa, meg-
ismeri a szinigazságot."

Most már nézzük, hogy mily igazságokat
hírdet az "A. H."

Sagan herceg és Gould Anna házasságáról
írva, a többek között így magyarázza meg Sa-
gan herceg retirlását:

"Már a szocialisták inkább a maguk erejé-
ben bíznak és nem a gondviselés mindennapi
hatalmában. Ezek nem fohászkodnak, hanem
— terrorizálni próbálják a võlegényt.

Igy az egyik Ohio állambeli szocialista kép-
viselő párbajra hívta ki a herceget, de nem ám
kardra, hanem box-párbajra. És hogy a pro-
vokálásról egész Amerika tudomást szerezzen,
azért vagy ötven újságban közzétette a ki-
hívást. Statisztikai remekműnek nem nevezh-
hető ugyan a provokálás, ellenben rövid és ve-
lős, szinte hadiparancsnak is beillenek. Ennyi
az egész: — "Sagan herceg aljas kalandor, nyom-
orult pénzváadás, hétfőn egész nap várom
box-párbajra Cincinnatiben." A kihívás perze
alá is volt írva. A herceg azonban még így sem
reagált, hanem jobbnak látta, ha elutazik. Per-
sze nem Cincinnatibe, hanem Európába, ha
keztys kézzel bírának vele, azt szereti, de a
box-keztys kezek elől jobbnak látta mene-
külni."

Hát ki a nagyobb "költő"? Petőfi vagy Ru-
dnyánszky? Merem állítani, hogy Petőfi nem tu-
dott ilyesmit költeni.

Hogy a szocialistáknak mi közük Gould
Anna és Sagan herceg házasságához; hogy mi-
ért hívta ki az "ohioi szocialista képviselő" S.
herceget; hogy ki volt ezen képviselő? Nem
tudjuk, de talán Rudnyánszky ur sem! Pedig
ő tudhatná, hisz neve alá volt írva. Igazán kár,
hogy azt elfelejtette lemasolni. Rudnyánszky
ur bizonyára nehéz eleddt etthet, hogy ily
különös álmái és költései vannak.

Ugy látszik, hogy a 30 éves írói pályá alatt
elkoptott a hegedü és ma már csak a "krinolin"
rói és a "kerek zsemlyé" ről tud zengeni. De
azokról is mily szánalmasan és siralmasan.

Dobja félre Rudnyánszky ur az ócska hegedü-
t, felejtse el a Muza csókját, szálljon le a
Pegazusról és vegyen kalapácst a kézbe! Ne-
mesebb foglalkozás ez és — higgye el nekem —
jobbhan is fizet.

"HAZAFIAS VERSENYFUTAS."

Azt hittük, hogy Newarkon (N. J.) nincsen-
ek élelmes magyar emberek. Pedig vannak.
Ezt bizonyítja azon felhívás, melyet egy állító-
lagos "Newark N. J. Magyar Függetlenségi
Asztaltársaság" bocsájított ki, hogy megin-
tálja a "hazafias közönséget" egy májusi tánc-
mulatságra. A belépti díj 15c. volna, mely "ha-
zafias és nemes célra" volna fordítandó. "Nemes
célról" lévén szó, felkereskedtünk néhányan és
fel akartuk keresni a tisztelt "Függetlenségi
Asztaltársaság"-ot. És csodák-csodája, egész
Newarkon senki sem tud a szép nevű társaság-
ról. Valószínűleg néhányszálhámos rejtőzködik
az "asztaltársaság" neve alatt és ilyen csalafinta
módon akarnak kis pénzmagra szert tenni.
Rajta leszünk, hogy a "hazafias és nemes célú
világposta, tombolajáték és versenyfutás" léket
ne üssön a "honfitársak" zsebében.

UJ HARCOS.

Április 29-én megalakult Newarkon, N. J., a
"Newarki Petőfi Munkás Dalkör" 30 taggal.
Az új dalárda egyhangulag kimondta, hogy a
többi osztályharc alapján álló munkásszerve-
zetekkel minden tekintetben harmonikus
óhajt működni. Ugyancsak egyhangulag hiva-
tatos lapul a "Népakarat"-ot választotta meg.
Az ifju dalárdában newarki elvtársaink hal-
talmas segítséget nyertek küzdelmükben.
Üdvözöljük az új harcossokat!

A "St. Louis-i Magy. Munk. Önk. Szerv." jelentése.

Az egyesülés következtében azon megáll-
podás történt, hogy azon elvtársak, akik a város
northi oldalán laknak, a magyarajku munkás
önképző körhöz tartoznak, míg a város southi
oldalán lakó elvtársak a "Marx Károly Önk."
tagjai lesznek. A northi oldalon való működés
azért kívánatos és célszerű, mert azon oldalon
igen nagy a szervezetlen munkások száma, akik
eddig talán a nagy távolság miatt nem támogat-
tak semmiféle szervezetet sem.

Egyleti helyiségünk 2419 north 13th St. alatt
van. Az első gyűlést április hó 27-én tartottuk,
amelyen erőnket egyesítettük és megalakitot-
tuk a northi szocialista csoportot. Egyletünk
a hó többi hétfőin váltakozva képző-avagy vita-
minden hó 3-ik hétfőjén tartja üzleti üléseit
és estéylek tartanak. Egyletünk 20 férfi és 2 női
tagból áll.

Tisztviselőül választottak: Titkár Rudolf
Herrich; jegyző Szöke János; Pénztárnok
Torma István; lapkezelő Lady-István; Bizalmi
férfiak Németh Ferenc, Reisch János; könyv-
tárnok Győri József; közös bizottság Lady Sán-
dor, Kundl József; leltárnok Ciszmadia József.
Egy népgyűlés megtartása is elhatározottat
május 11-ére, este 7 óra.

Herrich Rezső, titkár.

AZ OSZTÁLYOK TITKÁRAINK FIGYELMÉBE

Felhívom az osztályok titkárait, hogy a leg-
utóbb kiküldött körlevél értelmében rögtön te-
gyék meg a szükséges intézkedéseket és a rend-
kívüli gyűlések eredményéről a központot azon-
nal értesítsék. Wm. Schwarzc, id. kp. titk.

AZ EGYESÜLÉS KÉRDÉSÉHEZ.

Vettük az alanti levelet, amely minden ken-
tartár nélkül is nagyon sokat mond:

St. Louis, Mo., 1908. ápr. 26.

T. Szerkesztőség! T. Elvtársak!

Alulírottak kérjük alanti sorainknak lapunk-
ban helyet szorítani.

Az "Előre" ez évi 8-ik számában egy név-
telen írótól megjelent egy rövid kis cikkeske,
amely a mi eljárásunkat bírálja. Az illető nem
meri magát megnevezni, mert bizonyára nem
tud helytállni szavaiért. Mi az illetőt nem tar-
tjuk szocialistának, mert ha az volna, tudnia
kellene, hogy a szocialista agitátor és vigé kö-
zött van némi különbség. Tudnia kellene, hogy
minden szocialista párt küld ki szervezeteket
(organizer) tudnia kellene azt is, hogy öntuda-
tos munkásokat nem lehet félrevezetni. A mi
résznőről csak business-féltékenységet látunk
a rosszulírt cikksében.

Ha pedig vezér akar lenni az illető író, álljon
elő érveivel a S. L. P. taktikáját valló elvtár-
sakkal szemben. Tegyek tönkre, de érveikkel!
— azt a halálfélben levő pártot. Mi St. Louisban
gyek voltunk és egyek vagyunk ma is, mert
elfutottuk az éket, mit a tudatlanság közénk
lított.

Még a gondolat is távol áll tőlünk, hogy
Somogyi elvtársat megvédjük. Elég férfi ő ah-
hoz, hogy egy kishitűvel megbírkózzék. De kö-
telességünknek tartjuk azt itt nyilvánosan ki-
jelenteni, hogy Somogyi elvtárs csakis a poli-
tikai szervezetek csatlakozásának szükségszerű-
ségét fejtegette, minden személyeskedések el-
kerüléseivel. Ezzel is csak azt bizonyította,
hogy jóval magasabb fokozatban áll a névtelen író-
nál. Itt elvekről és nem személyekről van szó!
Mert hiába lenne ellene akár a S. L. P., akár a
S. P., ha a haladás megköveteli, teljesül Marx
Károly monddása: "Világ munkásai egyesülje-
tek!" Ezt tudniuk kellene a S. P. magyar hivi-
nek is!

Ha Petrács cikkét közzétették, nem lett volna
szabad azon elvtársak véleménye elől sem el-
zárnai a lapot, kik azzal ellenkező értelemben vi-
tatták meg az egyesülés kérdését. Tették ezt
annak dacára, hogy maga a lap kérte az elvtár-
sák véleményét.

Mi azt mondjuk: Amit szabad Pálnak, legyen
szabad Péternek is. A mi véleményünk az, hogy
az amerikai magyar szocialistáknak egy tábor-
ban a helye, lehet az S. P., vagy S. L. P. A mi
kötelességünk, hogy tanuljunk és tanítsunk,
hogy az elv, melyen a jövő temploma felépül,
terjedjen. Szemünk előtt kell tartani azt, hogy
az Egyesült Államokban bevándorló magyarok
nagy része szervezetlen és nekünk ezeket kell
öntudatra ébresztenni, hogy ők is levélnek harcol-
hassanak a mai társadalmi rendszer ellen.

Végül azt is kötelességünknek tartjuk itt ki-
jelenteni, hogy a M. B. és Ö. Szerv. st. louis-i
osztályának csatlakozása csak üzleti okok miatt
maradt függőben. Helyi mozgalmunk megkö-
veteli, hogy az is csak egy legyen, mert csak
egyeséges működéssel lehet eredményes munkát
kifejtteni.

Tudhatná azon bizonyos névtelen író, hogy
míg a két szocialista párt veszekszik a ma-
rakovik, ugyanakkor argumentumokat szolgál-
tatnak a harmadik párt kezébe, mely azt fel-
használna, nagyokat nevet markába.

Azon reményben zárjuk sorainkat, hogy a
fenti érveléseinket tekintetbe fogják venni és
félre téve minden személyeskedést, velünk
együtt fogják hirdetni: "Világ munkásai egye-
süljetek!"

Megjegyezzük még, hogy az eredeti kéziratot
közlés céljából beküldöttük az "Előre" t. szer-
kesztőségének, tudtul adva nekik is, hogy a
másolat a "Népakarat" szerkesztőségének be-
küldett.

Elvtársi kézszorítással

Kundl József Králik József
Németh Ferenc.

Ugyancsak itt közöljük a "St. Louis-i Magy.
Munk. Önk. Kör"-nek utólagosan beküldött,
egyhangulag hozott határozatát:

A "St. Louis-i Magyarajku Munkások Olvasó
és Önképző Kör"
tekintve a mai gazdasági válság által felidéz-
ett nyomorúságos helyzetet,
tekintve, hogy a st. louis-i öntudatos magyar
munkások egyesülése akadályokba nem ütkö-
zik,

1908. ápr. hó 5-én tartott gyűlése meggyőző-
désből és egyhangulag magává teszi a hely-
béli "Marx Károly Önképző Kör" (A. M. Sz. M. Sz.
S. 15. osztály) azon indítványát, hogy mint
öntudatos munkások egyesüljünk és egyesült
erővel hirdessük a forradalmi szocializmus esz-
méit.

Kérjük ezen határozatunk közlését lapunk-
ban, hogy ezzel is példát mutassunk Amerika
magyar munkásainak.

Elvtársi üdvözzel

a "St. Louis-i Magy. Munk. Önk. Kör" meg-
bizásából

Herrich Rezső, titkár.

ELVTARSAK!

Terjesszék a "Népakarat"-ot.

KERESZTÉNY-SZOCIALISTÁK

A SZOCIALISTA MOZGALOMBAN.

Irta: Peskin S.

("Vorwaerts" S. P. lapból ford. E. M.)

Az alábbi közlemény írójának már volt al-
kalmal felhívni a zsidó elvtársak figyelmét arra,
hogy mily fontos szerepet játszhatnak és kell,
hogy játszanak a mozgalomban és főképpen a
pártban. Nem azért, mert zsidók, hanem mert
külföldiek és marxista szemmel nevelkedtek,
jobban, mint az amerikai elvtársaink.

Az amerikai mozgalom sohasem lesz kizáró-
lag amerikai, érte az alatt, hogy a tagok töb-
bét amerikai legyen. Ez ország rosszul fize-
tett munkásainak többsége mindig a külföldiek-
ből fog állani. Az amerikaiak mindig a szak-
mák arisztokratái maradnak és ezáltal soha-
sem fogják megalkotni a többséget a szocialista
pártban. De ugyanakkor kell, hogy a mozgal-
mat az angol nyelven vezessük s miután a kül-
földiek nagy része nem beszél ezen nyelvet
kéllőleg, ugy az amerikai kisebbség mindig a
vezető szerepet fogja játszani a pártban és az
egész pártot oly színben tünteti fel, mint a
milyen az ő személyes jobb helyzetük.

A nyelv nem tudása miatt történik gyakran
és kikerülhetetlenül, hogy a zsidó, német, lit-
ván és szlavoniai elvtársaink teljesen háttérbe
szorulnak, míg ellenben az amerikai és angolul
beszélő elvtársaink rendszeresen a legelőkelőbb
helyeket foglalják el a pártban, dacára annak,
hogy szocialista tudásuk sokkalta kisebb.

Ezen helyzet majdnem kikerülhetetlen és
hogy mennyire sajnálatos, eléggé bizonyítja a
bevándorlási kérdés. Komolyan elképzelhető-e,
hogy a bevándorolt elvtársak többsége me-
gengedi majd az anti-bevándorló javaslat elfoga-
dását? Az amerikaiak azonban könnyen meg-
nyerhetők voltak. Először, mert maguk is érez-
ték a szabad bevándorlás nyomását; másodszo-
r ezen eszmék tetszenek azon amerikai munká-
soknak, kik nem tudnak szabadulni azon gon-
dolattól, hogy ha a külföldiek nem volnának,
akkor a viszonyok ebben az országban oly jól
lennének, mint a régi jó időkben, amikor minden
munkás után tíz munkaadó szaladt.

A második tünemény pártunkban a vezér-
ség kérdése, mely vezetést az angolul beszélő
kisebbség ragadta meg, ez csak a legutóbbi idő-
ben vált feltűnővé és a "N. Y. Volkszeitung"-ot
illeti ezért a dicserét, mely lap a legelső volt,
ki figyelmünket erre felhívta. Mi utalunk a
keresztény szocialistákra, kik egészen otthono-
san érzik magukat pártunkban s kiadják a sa-
ját hetilapjukat; az ő céljuk nem csupán a
szocializmus terjesztése "jó" keresztények kö-
zött, hanem hogy a szocialistákban jó kereszt-
ényeket is csináljanak. Ha a program első
része konfúzióhoz vezet, ugy a második rész
azt még növeli. Mi örvendünk, ha egy pap, ki
kevésell azelőtt szocialistának vallotta magát,
a templomban szocialista beszédek tart, s ezt
tartja az ő "jó keresztény" hiviének. De soha-
sem örvendezhetünk azon, hogy a munkásokat
rendszeresen felszólítják, hogy legyenek szo-
cialisták, nem azért, mert munkások, hanem
mert keresztények. Amikor mi munkásokhoz
beszélünk, kivétel nélkül osztálytudatosságunkra
hivatkozunk és rámutatunk az osztályharcra,
de semmi körülmények között sem apellálunk
az ő állásukra.

A keresztény szocialista program második
fele határozottan ellenkezik mozgalmunk leg-
jobb és legfontosabb érdekeivel. S hogy az ugy-
nevezett keresztény elvtársak "üzletre" gondol-
nak, kitűnik a következő tényből: Miután a
végrehajtó-bizottság (Executive Board) 7 tagja
megválasztottat, a "Keresztény Szocialista", a
keresztény szocialista sajtója örömmel fogadta
úszott azon tény miatt, hogy a hét közül öt az
ő emberük — ugyanis vagy templomhoz tar-
tozó egyének, vagy a templomnak hívei. Egy
német elvtárs egy kis missouri-i faluból írja a
"Volkszeitung"-nak: " hogy az egész szervezet
a templomhoz tartozó tagokból áll s hogy a
szervezet vitaestélyén a legtöbb tag azon véle-
ményt fejtette ki, hogy az egyház nincsen kár-
os hatással s hogy a párt mulatságán feleslegét
rábeszélni igyekeztek, hogy gyermekeit küldje
vasárnapi iskolába". Ugylátszik tehát, hogy a
keresztényiség terjesztése a szocialisták között
igen gyakori eset. A zsidó szocialisták tudják,
hogy a jelenlegi szervezett fenntartói a vallás-
nám mire éleznék. Mi tudjuk, hogy az egyház
nem egyéb, mint az uralkodó osztály egyik in-
tézménye, éppen ugy, mint az állam. Mi tud-
juk, és mindenki tudja, hogy bárhol játszódtat-
le egy forradalom, akár a gazdasági életben,
akkor a politikaiiban vagy akár a tudomány terén,
az egyház mindig az elnyomó oldalán állott az
elnyomottak ellen; a sötétség a világosság el-
len. Mi nem akarjuk reformálni az államot, mi
azt hatalmunkba akarjuk ragadni és helyette
a szocialista köztársaságot felállítani. Az egy-
ház a reformálás lehetőségén kívül áll és azt
nem érdemes reformálni vagy birtokunkba ke-
ríteni. Hanem az egyháznak és az uralkodó osz-
tálynak igenis érdekében áll birtokába keríteni
a szocialista mozgalmat.

Minél többet köti magát a szocializmus el-
avult dogmákhöz és elavult intézményekhez,
annál elnézőbb és arany középtűt talál s mind
kevesebbet kell, hogy rettegjen tőle az ural-
kodó osztály. Szünjenek meg a német szocialis-
ták republikánusok lenni és rögtön megszűnik

az ő elnyomatásuk. De a forradalmi tevékeny-
ségük fele épp oly gyorsan szűnne meg. Legye-
nek a szocialisták az egyház támogatói és a te-
vékenységük meg fog bünül, mert a szerve-
zett egyház ma a legelkeseredettebb ellensége
a forradalmi osztályharcnak. Legyen csak Pot-
ter püspök pártatlan képviselője vallásnak és
egyháznak soraink között és a befolyása érez-
hető lesz a munkások felett minden lépésnél.
Érezhető lesz sztrájkoknál, tüntetéseknel, sőt
még politikai harcokban is.

A burzsoázia részére, ismételjük, kifüzetődik
lekötöni a szocialistákat ódi intézményekhez,
főképpen az egyházhoz. Mint ahogy remélték
a mozgalmat megveszni azért, hogy a mozga-
lom vezetőit busásan díjazott állami állásba
tették, megkísérlék majd korruptá tenni a moz-
galmat azért, hogy valamelyik pap elvtársat
kinevezzék majd püspöknek. S mily büszkék le-
hetünk majd akkor a püspök elvtársra...

A keresztény szocialista elvtársaink jelentése
szerint pénzük bőven van és ez igen keveset
lep meg bennünket. Hogyha kifüzetődik közé-
p-kori szűzeknek ezer és ezer dollárkat adomá-
nyozni misszionáriusok részére, kik majd meg-
mentik az afrikai pogányok lelkeit, miért ne
fizetődne ki adományozni a vörös istentagadók
lelkeinek megmentésére, kik sokkal közelebb
vannak, mint az afrikai feketék? És a pénzük
jól be lesz fektetve. S miután a legtöbb elvtárs
nem beszél az angol nyelvet, ugy minden ame-
rikai elvtárs meger annyit aranyban, mint a
mennyi a sulya. És miután a legtöbb pap ér-
telmezavaró ember és ő szónok, határozottan
nem csodálatos, ha mindegyike ezen misszio-
nárius papoknak igen kiváló helyet foglal majd
el mozgalmunkban.

Az eurpai államokban ilyen tünemény soha-
sem történhet meg. Rendkívül bajos ennek
okát megállapítani; mindazonáltal tény az,
hogy odaát nemcsak minden szocialista, de min-
den progresszív ember ateista. Ottan a vallást
feladják, még mielőtt a szocializmust elfogad-
ták. "Amerikaiak", valamint Angolországban,
ahol oly sok szekta létezik, a dolog másképpen
áll. Itten, ha valakinek nem tetszik a vallása,
nem dobját azt teljesen el, hanem átelyezi egy
más szektahoz és egy más templomhoz. Szoci-
alizmus azonban nem mehet karöltve az egy-
házzal. Mi elnézhetjük, ha egy közönséges
tagja pártunknak vallásos, de hogy a felovasó-
ink és iroink agitáljanak a vallás érdekében és
a pártban elvtársak szervezkedjenek a kereszt-
ényiség terjesztésére, ez nagy veszély a nem-
zeti szocializmusra. S mi sajnálatraméltóbb,
az angol nyelv kikerülhetetlen dominálása lehe-
tővé teszi a maroknyi keresztény szocialistá-
nak hogy a bélyegüket ráilleszthessék az egész
pártra.

Tudvalevő dolog, hogy a végén minden el-
simul. Az amerikai proletáriátus végül felveszi
majd a marxista szocializmust, félredobva min-
den mellék körülményt, babonás és vallásos
ideálokat. Azonban időközben ezen tendenciák
igen sok kárt okozhatnak pártunknak.
Azért tehát kötelessége minden zsidó elvtár-
sának, agilisabb részt venni a pártügyekben. Igaz,
hogy igen sokat tanulhatnak az amerikai elvtár-
saktól, de azok is tanulhatnak valamit
a zsidó elvtársaktól.

TÁRCA.

IBOLYA.

Irta: Negyedi Béla.

A vágyak és szerelmes akarások csillogó
szemü férfiai, nem figyelték a zongorából elő-
törő panaszos és meghatózó szomorú hangokra.
Nem figyelték, mert fulikban csengtek a dévaj
kacajok, a szemérmetlen nevetések. Csak a szem-
ük csillogott. És lázban égve, merészen és
bátran, nagy megkívánással ölelgette, csokol-
gatta a leányokat, kik csókra éhesen, ölelésre
vagyva mutogatták födötlen kelyüket, erősen
kendőzőtt arcukat, melyeken itt-ott a ráncok
futottak keresztül-kasul és amelyeket nem tu-
dott egészen leplezni a hófehér por, a női arc
fogyatekességének eltüntetője.

Itt, a szerelem-börszén, hol a női testet je-
gyezték fix, állandó árfolyammal, igen nagy
volt a kínáló és olykor a kereslet is.

Párok tüntek el és nyers vihogások, bántó,
erőszakolt nevetések hallatszottak olyankor,
mikor az udvarra vezető ajtó függőnye fölfe-
bent és eltakarta a távozó férfit és a leányt...

És már csörögtek a leányok zsebeiben az
összeverődő ezüstpénzek, a beszélő obulusok,
melyek hangosan, durván, rikácsolóan szóltak
arról, hogy a leány, a nő, a férjjetlen asszony
már csókol, már ölelt és hogy ma már hány-
szor volt feleség, férj nélküli, házasság nélkül,
hivány obulusokért.

Künn pedig, a holdszűtes téli éjszakában,
csikorgott a hó, a nehéző és gyorsan igyekvő
léptek sulya alatt.

Uj arckok, eddig még soha nem látott, lobogó
vagyaktól ide, erre a helyre üzött arckok tüntek
föl az ajtóban, mely ezt az elátkozott világot
elzárja az élettől, az erkölcsötől, a másik vilá-
gól. Melynek megbotránkozó nyelve kigyót-bé-
kát kiált, de amelynek apái, férjei, fiai jönnek
ide gyorsan, osonva, félve, rettegve a meglátás-
tól, de jönnek, olyan biztosan, mint amilyen
biztos itt a csók és ölelés, ha ezüstpénzek van-
nak a zsebekben...

(E rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség és a kiadóhivatal.)

EGYLETI HIREK

A New Yorki Szoc. Munk. Szerv. I. osztálya a "Népakarat" 5 éves fennállásának ünneplésére 1908. május hó 9-én, szombaton este, a Progress Hallban (28-30 Ave. A) színelőadással és gazdag műsorral egybekötött TÁNCMULATSÁGOT rendez. Belépő díj 20c. Szabad ruhátár. Kezdeté este 8 órakor.

Somogyi elvtárs a további értesítésig Milwaukee-ban marad. Címe: M. Somogyi, 496 63rd Ave., West Allis, Wis.

MUNKÁS BETEGS. SZÖVETSÉG.

Értesítjük a Munk. Betegs. Szöv. osztályait, hogy az általunk kiküldött körlevelek bélyegzővel ellátva nem voltak, de osztályunk utasítására lettek kiküldve, miert is kérjük hivatalosnak tekinteni.

A Munk. Betegs. Szöv. I. oszt. nevében: Schwarzw W., elnök. Fisher S., lev. titkár.

A Munkás Betegs. Szöv. I. osztálya május hó 8-án, este 8 órakor tartja rendes ülését.

A M. B. Sz. VIII. osztálya ezúton tudatja, hogy a II. szakasz 4-ik pontjához beadott alapszabályt módosító indítványja tévesen közöltetett. Az indítvány eredeti formájában így hangzik:

"A szövetség minden tagjának, tekintet nélkül, hogy egész vagy félszegélyre jogosítottak, elhalálozás esetén 400 tagig \$200 temetkezési költséget fizet. Ezen temetkezési költség 400 tagon felüli minden 300 tagszaporulat után, 1000 tagig, ezer tagon felüli minden 500 tag szaporodása után 50 dollár emelkedik."

IV. osztály indítványai.

- 1. Indítványozzuk, hogy a központ helyeztessék át New Yorkba.
2. Indítványozzuk, hogy csak oly tag lehessen az intéző bizottság tagja, aki a szocialista munkásmozgalomban tevékeny részt vesz és tagja a Szocialista Munkás Szövetségnek.

Az Am. Magy. Szoc. Munkás Szöv. I. osztálya a "Népakarat" öt éves fennállása alkalmából 1908 május 9-én, a Progress Hallban (28-30 Ave. A) gazdag műsorral egybekötött táncmulatságot rendez. Színre kerül "Valami hibája van" vigjáték egy felvonásban. Belépő díj 20c. Kezdeté 8 órakor Szabad ruhátár

EGYLETI KALAUZ.

- I. osztály. New Yorki Szocialista Munkásszervezet egyleti helyisége 516 E. 6th St.
II. osztály. New Yorki Szocialista Munkásszervezet II. oszt. helyisége 404 E. 64th St.
III. osztály. Brooklyn Magy. Szoc. köré 5 Boerum St.
IV. osztály. Schenectady-i Szocialista Munkás Szerv. gyűléseit tartja minden hétfő második és minden hétfő negyedik vasárnapján délelőtt 9 órakor 84 Albany Street, Kurung elvtársnál.
V. osztály. Elizabethporti Szoc. Munkás Szerv. Gyűléseit tartja a Knoll-Hallban, 463 East Jersey St.
VI. osztály. Newarki Szoc. Munk. Szerv. Üzleti üléseit tartja minden hétfő szombatján és a többi szombaton vita vagy felolvasás.
VII. osztály. Schenectady-i Szocialista Munkás Szerv. gyűléseit tartja minden hétfő második és minden hétfő negyedik vasárnapján délelőtt 9 órakor 84 Albany Street, Kurung elvtársnál.
VIII. osztály. Pittsburg és környéke Szoc. Munk. Szerv. Minden hétfő 2-ik vasárnapján tartja üzleti üléseit és minden szerdán este vitastélyt vagy felolvasást tartatik magánhelyiségekben, 20 Electric Ave.
IX. osztály. McKeesport Magyar Szoc. Munkás Szerv. magánhelyisége 149 2nd St.
X. osztály. Philadelphia Magyar Ipari Munkások Vegyes Gazdasági Csoportja (Hungarian Mixed Local No. 404. I. W. W.) gyűléseit tartja minden hétfő második vasárnapján, d. u. 2 órakor és minden negyedik csütörtökön este 8 órakor 800 Parrish St.
XI. osztály. Clevelandi Magyar Szoc. Munk. Szerv. gyűléseit tartja minden hétfő szombatján és a többi szombaton vita vagy felolvasás.
XII. osztály. Buffalo Szoc. Munkás Szervezet. Levelező titkár J. Konecs, 36 Hoffman Pl., hová minden a szervezetet érdeklő levelek intézendők.
XIII. osztály. A St. Louisi Marx Károly Munk. Önk. Egylet Dalárdái tartja minden vasárnap d. e. 10-12 óráig.
XIV. osztály. Chicago Szoc. Munkás Szervezet. (Hungarian Branch of the S. L. P.) Magánhelyisége 698 Fulton St.
XV. osztály. Cincinatti Szocialista Munk. Szerv. Az üzleti gyűléseit tartja minden hónap negyedik vasárnapján d. e. 9 órakor.
XVI. osztály. Oakland és Vidéke Szoc. Munk. Szerv. Lev. titkár Klein M., 516 18th St.
XVII. osztály. Peoriai Magyar Szoc. Munk. Szerv. Levelező és pénzügyi titkár Takács István, 625 Fishgate St.
XVIII. osztály. Chicago Szoc. Munk. Szerv. 2-ik osztálya. Titkár L. Mager, 3729 So. Halsted St.
XIX. osztály. Newark, O. Szoc. Munkás Szerv. Üzleti üléseit tartja minden hétfő 2-ik vasárnapján, 389 Baltimore St.
XX. osztály. Columbus, O. Marx Károly Önképző Kör. Titkár Jergasics János, 253 Second St.
XXI. osztály. Allegheny, Pa. Üzleti gyűléseit tartja minden hétfő 4-ik szombatján este 8 órakor.
XXII. osztály. Bridgeport, Conn. Lev. titkár L. Sido, 53 Cherry St.
XXIII. osztály. Cleveland East Side Szoc. Munk. Szervezet. Gyűléseit tartja minden hónap első és harmadik csütörtökön este 209 E. 79th St.
XXIV. osztály. Philadelphia Magyar Ipari Munkások Vegyes Gazdasági Csoportja (Hungarian Mixed Local No. 404. I. W. W.) gyűléseit tartja minden hétfő második vasárnapján, d. u. 2 órakor és minden negyedik csütörtökön este 8 órakor 800 Parrish St.
XXV. osztály. Philadelphia Magyar Ipari Munkások Vegyes Gazdasági Csoportja (Hungarian Mixed Local No. 404. I. W. W.) gyűléseit tartja minden hétfő második vasárnapján, d. u. 2 órakor és minden negyedik csütörtökön este 8 órakor 800 Parrish St.
XXVI. osztály. Philadelphia Magyar Ipari Munkások Vegyes Gazdasági Csoportja (Hungarian Mixed Local No. 404. I. W. W.) gyűléseit tartja minden hétfő második vasárnapján, d. u. 2 órakor és minden negyedik csütörtökön este 8 órakor 800 Parrish St.
XXVII. osztály. Philadelphia Magyar Ipari Munkások Vegyes Gazdasági Csoportja (Hungarian Mixed Local No. 404. I. W. W.) gyűléseit tartja minden hétfő második vasárnapján, d. u. 2 órakor és minden negyedik csütörtökön este 8 órakor 800 Parrish St.
XXVIII. osztály. Philadelphia Magyar Ipari Munkások Vegyes Gazdasági Csoportja (Hungarian Mixed Local No. 404. I. W. W.) gyűléseit tartja minden hétfő második vasárnapján, d. u. 2 órakor és minden negyedik csütörtökön este 8 órakor 800 Parrish St.
XXIX. osztály. Philadelphia Magyar Ipari Munkások Vegyes Gazdasági Csoportja (Hungarian Mixed Local No. 404. I. W. W.) gyűléseit tartja minden hétfő második vasárnapján, d. u. 2 órakor és minden negyedik csütörtökön este 8 órakor 800 Parrish St.
XXX. osztály. Philadelphia Magyar Ipari Munkások Vegyes Gazdasági Csoportja (Hungarian Mixed Local No. 404. I. W. W.) gyűléseit tartja minden hétfő második vasárnapján, d. u. 2 órakor és minden negyedik csütörtökön este 8 órakor 800 Parrish St.
XXXI. osztály. Philadelphia Magyar Ipari Munkások Vegyes Gazdasági Csoportja (Hungarian Mixed Local No. 404. I. W. W.) gyűléseit tartja minden hétfő második vasárnapján, d. u. 2 órakor és minden negyedik csütörtökön este 8 órakor 800 Parrish St.
XXXII. osztály. Philadelphia Magyar Ipari Munkások Vegyes Gazdasági Csoportja (Hungarian Mixed Local No. 404. I. W. W.) gyűléseit tartja minden hétfő második vasárnapján, d. u. 2 órakor és minden negyedik csütörtökön este 8 órakor 800 Parrish St.
XXXIII. osztály. Philadelphia Magyar Ipari Munkások Vegyes Gazdasági Csoportja (Hungarian Mixed Local No. 404. I. W. W.) gyűléseit tartja minden hétfő második vasárnapján, d. u. 2 órakor és minden negyedik csütörtökön este 8 órakor 800 Parrish St.
XXXIV. osztály. Philadelphia Magyar Ipari Munkások Vegyes Gazdasági Csoportja (Hungarian Mixed Local No. 404. I. W. W.) gyűléseit tartja minden hétfő második vasárnapján, d. u. 2 órakor és minden negyedik csütörtökön este 8 órakor 800 Parrish St.
XXXV. osztály. Philadelphia Magyar Ipari Munkások Vegyes Gazdasági Csoportja (Hungarian Mixed Local No. 404. I. W. W.) gyűléseit tartja minden hétfő második vasárnapján, d. u. 2 órakor és minden negyedik csütörtökön este 8 órakor 800 Parrish St.
XXXVI. osztály. Philadelphia Magyar Ipari Munkások Vegyes Gazdasági Csoportja (Hungarian Mixed Local No. 404. I. W. W.) gyűléseit tartja minden hétfő második vasárnapján, d. u. 2 órakor és minden negyedik csütörtökön este 8 órakor 800 Parrish St.
XXXVII. osztály. Philadelphia Magyar Ipari Munkások Vegyes Gazdasági Csoportja (Hungarian Mixed Local No. 404. I. W. W.) gyűléseit tartja minden hétfő második vasárnapján, d. u. 2 órakor és minden negyedik csütörtökön este 8 órakor 800 Parrish St.
XXXVIII. osztály. Philadelphia Magyar Ipari Munkások Vegyes Gazdasági Csoportja (Hungarian Mixed Local No. 404. I. W. W.) gyűléseit tartja minden hétfő második vasárnapján, d. u. 2 órakor és minden negyedik csütörtökön este 8 órakor 800 Parrish St.
XXXIX. osztály. Philadelphia Magyar Ipari Munkások Vegyes Gazdasági Csoportja (Hungarian Mixed Local No. 404. I. W. W.) gyűléseit tartja minden hétfő második vasárnapján, d. u. 2 órakor és minden negyedik csütörtökön este 8 órakor 800 Parrish St.
XL. osztály. Philadelphia Magyar Ipari Munkások Vegyes Gazdasági Csoportja (Hungarian Mixed Local No. 404. I. W. W.) gyűléseit tartja minden hétfő második vasárnapján, d. u. 2 órakor és minden negyedik csütörtökön este 8 órakor 800 Parrish St.
XLI. osztály. Philadelphia Magyar Ipari Munkások Vegyes Gazdasági Csoportja (Hungarian Mixed Local No. 404. I. W. W.) gyűléseit tartja minden hétfő második vasárnapján, d. u. 2 órakor és minden negyedik csütörtökön este 8 órakor 800 Parrish St.
XLII. osztály. Philadelphia Magyar Ipari Munkások Vegyes Gazdasági Csoportja (Hungarian Mixed Local No. 404. I. W. W.) gyűléseit tartja minden hétfő második vasárnapján, d. u. 2 órakor és minden negyedik csütörtökön este 8 órakor 800 Parrish St.
XLIII. osztály. Philadelphia Magyar Ipari Munkások Vegyes Gazdasági Csoportja (Hungarian Mixed Local No. 404. I. W. W.) gyűléseit tartja minden hétfő második vasárnapján, d. u. 2 órakor és minden negyedik csütörtökön este 8 órakor 800 Parrish St.
XLIV. osztály. Philadelphia Magyar Ipari Munkások Vegyes Gazdasági Csoportja (Hungarian Mixed Local No. 404. I. W. W.) gyűléseit tartja minden hétfő második vasárnapján, d. u. 2 órakor és minden negyedik csütörtökön este 8 órakor 800 Parrish St.
XLV. osztály. Philadelphia Magyar Ipari Munkások Vegyes Gazdasági Csoportja (Hungarian Mixed Local No. 404. I. W. W.) gyűléseit tartja minden hétfő második vasárnapján, d. u. 2 órakor és minden negyedik csütörtökön este 8 órakor 800 Parrish St.
XLVI. osztály. Philadelphia Magyar Ipari Munkások Vegyes Gazdasági Csoportja (Hungarian Mixed Local No. 404. I. W. W.) gyűléseit tartja minden hétfő második vasárnapján, d. u. 2 órakor és minden negyedik csütörtökön este 8 órakor 800 Parrish St.
XLVII. osztály. Philadelphia Magyar Ipari Munkások Vegyes Gazdasági Csoportja (Hungarian Mixed Local No. 404. I. W. W.) gyűléseit tartja minden hétfő második vasárnapján, d. u. 2 órakor és minden negyedik csütörtökön este 8 órakor 800 Parrish St.
XLVIII. osztály. Philadelphia Magyar Ipari Munkások Vegyes Gazdasági Csoportja (Hungarian Mixed Local No. 404. I. W. W.) gyűléseit tartja minden hétfő második vasárnapján, d. u. 2 órakor és minden negyedik csütörtökön este 8 órakor 800 Parrish St.
XLIX. osztály. Philadelphia Magyar Ipari Munkások Vegyes Gazdasági Csoportja (Hungarian Mixed Local No. 404. I. W. W.) gyűléseit tartja minden hétfő második vasárnapján, d. u. 2 órakor és minden negyedik csütörtökön este 8 órakor 800 Parrish St.
L. osztály. Philadelphia Magyar Ipari Munkások Vegyes Gazdasági Csoportja (Hungarian Mixed Local No. 404. I. W. W.) gyűléseit tartja minden hétfő második vasárnapján, d. u. 2 órakor és minden negyedik csütörtökön este 8 órakor 800 Parrish St.

A St. Louisi Marx Károly Munk. Önk. Egylet Dalárdái tartja minden vasárnap d. e. 10-12 óráig.
A St. Louisi Marx Károly Munk. Önk. Egylet női osztálya. Gyűléseit tartja minden csütörtök d. u. fel 2-től fél 3-ig.

XVI. osztály. Baltimorei Locupointi Szoc. Munk. Szerv. Gyűléseit tartja minden harmadik, havi üléseit pedig minden első vasárnapján a hónapnak, délelőtt 10-12-ig, a Labor Lyceumban, 101 E. Baltimore St.
XVII. osztály. Springfild III. Szoc. Munk. Szerv. Gyűléseit tartja 2019 N. 16th St.
XVIII. osztály. Chicago Szoc. Munkás Szervezet. (Hungarian Branch of the S. L. P.) Magánhelyisége 698 Fulton St.

XIX. osztály. Chicago Szoc. Munkás Szervezet. (Hungarian Branch of the S. L. P.) Magánhelyisége 698 Fulton St.
XX. osztály. Cincinatti Szocialista Munk. Szerv. Az üzleti gyűléseit tartja minden hónap negyedik vasárnapján d. e. 9 órakor.

XXI. osztály. Oakland és Vidéke Szoc. Munk. Szerv. Lev. titkár Klein M., 516 18th St.
XXII. osztály. Peoriai Magyar Szoc. Munk. Szerv. Levelező és pénzügyi titkár Takács István, 625 Fishgate St.

XXIII. osztály. Chicago Szoc. Munk. Szerv. 2-ik osztálya. Titkár L. Mager, 3729 So. Halsted St.
XXIV. osztály. Newark, O. Szoc. Munkás Szerv. Üzleti üléseit tartja minden hétfő 2-ik vasárnapján, 389 Baltimore St.

XXV. osztály. Columbus, O. Marx Károly Önképző Kör. Titkár Jergasics János, 253 Second St.
XXVI. osztály. Allegheny, Pa. Üzleti gyűléseit tartja minden hétfő 4-ik szombatján este 8 órakor.

XXVII. osztály. Bridgeport, Conn. Lev. titkár L. Sido, 53 Cherry St.
XXVIII. osztály. Cleveland East Side Szoc. Munk. Szervezet. Gyűléseit tartja minden hónap első és harmadik csütörtökön este 209 E. 79th St.

XXIX. osztály. Philadelphia Magyar Ipari Munkások Vegyes Gazdasági Csoportja (Hungarian Mixed Local No. 404. I. W. W.) gyűléseit tartja minden hétfő második vasárnapján, d. u. 2 órakor és minden negyedik csütörtökön este 8 órakor 800 Parrish St.

XXX. osztály. Philadelphia Magyar Ipari Munkások Vegyes Gazdasági Csoportja (Hungarian Mixed Local No. 404. I. W. W.) gyűléseit tartja minden hétfő második vasárnapján, d. u. 2 órakor és minden negyedik csütörtökön este 8 órakor 800 Parrish St.

XXXI. osztály. Philadelphia Magyar Ipari Munkások Vegyes Gazdasági Csoportja (Hungarian Mixed Local No. 404. I. W. W.) gyűléseit tartja minden hétfő második vasárnapján, d. u. 2 órakor és minden negyedik csütörtökön este 8 órakor 800 Parrish St.

XXXII. osztály. Philadelphia Magyar Ipari Munkások Vegyes Gazdasági Csoportja (Hungarian Mixed Local No. 404. I. W. W.) gyűléseit tartja minden hétfő második vasárnapján, d. u. 2 órakor és minden negyedik csütörtökön este 8 órakor 800 Parrish St.

XXXIII. osztály. Philadelphia Magyar Ipari Munkások Vegyes Gazdasági Csoportja (Hungarian Mixed Local No. 404. I. W. W.) gyűléseit tartja minden hétfő második vasárnapján, d. u. 2 órakor és minden negyedik csütörtökön este 8 órakor 800 Parrish St.

XXXIV. osztály. Philadelphia Magyar Ipari Munkások Vegyes Gazdasági Csoportja (Hungarian Mixed Local No. 404. I. W. W.) gyűléseit tartja minden hétfő második vasárnapján, d. u. 2 órakor és minden negyedik csütörtökön este 8 órakor 800 Parrish St.

XXXV. osztály. Philadelphia Magyar Ipari Munkások Vegyes Gazdasági Csoportja (Hungarian Mixed Local No. 404. I. W. W.) gyűléseit tartja minden hétfő második vasárnapján, d. u. 2 órakor és minden negyedik csütörtökön este 8 órakor 800 Parrish St.

XXXVI. osztály. Philadelphia Magyar Ipari Munkások Vegyes Gazdasági Csoportja (Hungarian Mixed Local No. 404. I. W. W.) gyűléseit tartja minden hétfő második vasárnapján, d. u. 2 órakor és minden negyedik csütörtökön este 8 órakor 800 Parrish St.

XXXVII. osztály. Philadelphia Magyar Ipari Munkások Vegyes Gazdasági Csoportja (Hungarian Mixed Local No. 404. I. W. W.) gyűléseit tartja minden hétfő második vasárnapján, d. u. 2 órakor és minden negyedik csütörtökön este 8 órakor 800 Parrish St.

XXXVIII. osztály. Philadelphia Magyar Ipari Munkások Vegyes Gazdasági Csoportja (Hungarian Mixed Local No. 404. I. W. W.) gyűléseit tartja minden hétfő második vasárnapján, d. u. 2 órakor és minden negyedik csütörtökön este 8 órakor 800 Parrish St.

XXXIX. osztály. Philadelphia Magyar Ipari Munkások Vegyes Gazdasági Csoportja (Hungarian Mixed Local No. 404. I. W. W.) gyűléseit tartja minden hétfő második vasárnapján, d. u. 2 órakor és minden negyedik csütörtökön este 8 órakor 800 Parrish St.

XL. osztály. Philadelphia Magyar Ipari Munkások Vegyes Gazdasági Csoportja (Hungarian Mixed Local No. 404. I. W. W.) gyűléseit tartja minden hétfő második vasárnapján, d. u. 2 órakor és minden negyedik csütörtökön este 8 órakor 800 Parrish St.

XLII. osztály. Philadelphia Magyar Ipari Munkások Vegyes Gazdasági Csoportja (Hungarian Mixed Local No. 404. I. W. W.) gyűléseit tartja minden hétfő második vasárnapján, d. u. 2 órakor és minden negyedik csütörtökön este 8 órakor 800 Parrish St.

XLIII. osztály. Philadelphia Magyar Ipari Munkások Vegyes Gazdasági Csoportja (Hungarian Mixed Local No. 404. I. W. W.) gyűléseit tartja minden hétfő második vasárnapján, d. u. 2 órakor és minden negyedik csütörtökön este 8 órakor 800 Parrish St.

XLIV. osztály. Philadelphia Magyar Ipari Munkások Vegyes Gazdasági Csoportja (Hungarian Mixed Local No. 404. I. W. W.) gyűléseit tartja minden hétfő második vasárnapján, d. u. 2 órakor és minden negyedik csütörtökön este 8 órakor 800 Parrish St.

XLV. osztály. Philadelphia Magyar Ipari Munkások Vegyes Gazdasági Csoportja (Hungarian Mixed Local No. 404. I. W. W.) gyűléseit tartja minden hétfő második vasárnapján, d. u. 2 órakor és minden negyedik csütörtökön este 8 órakor 800 Parrish St.

XLVI. osztály. Philadelphia Magyar Ipari Munkások Vegyes Gazdasági Csoportja (Hungarian Mixed Local No. 404. I. W. W.) gyűléseit tartja minden hétfő második vasárnapján, d. u. 2 órakor és minden negyedik csütörtökön este 8 órakor 800 Parrish St.

XLVII. osztály. Philadelphia Magyar Ipari Munkások Vegyes Gazdasági Csoportja (Hungarian Mixed Local No. 404. I. W. W.) gyűléseit tartja minden hétfő második vasárnapján, d. u. 2 órakor és minden negyedik csütörtökön este 8 órakor 800 Parrish St.

XLVIII. osztály. Philadelphia Magyar Ipari Munkások Vegyes Gazdasági Csoportja (Hungarian Mixed Local No. 404. I. W. W.) gyűléseit tartja minden hétfő második vasárnapján, d. u. 2 órakor és minden negyedik csütörtökön este 8 órakor 800 Parrish St.

XLIX. osztály. Philadelphia Magyar Ipari Munkások Vegyes Gazdasági Csoportja (Hungarian Mixed Local No. 404. I. W. W.) gyűléseit tartja minden hétfő második vasárnapján, d. u. 2 órakor és minden negyedik csütörtökön este 8 órakor 800 Parrish St.

L. osztály. Philadelphia Magyar Ipari Munkások Vegyes Gazdasági Csoportja (Hungarian Mixed Local No. 404. I. W. W.) gyűléseit tartja minden hétfő második vasárnapján, d. u. 2 órakor és minden negyedik csütörtökön este 8 órakor 800 Parrish St.

L. osztály. Philadelphia Magyar Ipari Munkások Vegyes Gazdasági Csoportja (Hungarian Mixed Local No. 404. I. W. W.) gyűléseit tartja minden hétfő második vasárnapján, d. u. 2 órakor és minden negyedik csütörtökön este 8 órakor 800 Parrish St.

L. osztály. Philadelphia Magyar Ipari Munkások Vegyes Gazdasági Csoportja (Hungarian Mixed Local No. 404. I. W. W.) gyűléseit tartja minden hétfő második vasárnapján, d. u. 2 órakor és minden negyedik csütörtökön este 8 órakor 800 Parrish St.

L. osztály. Philadelphia Magyar Ipari Munkások Vegyes Gazdasági Csoportja (Hungarian Mixed Local No. 404. I. W. W.) gyűléseit tartja minden hétfő második vasárnapján, d. u. 2 órakor és minden negyedik csütörtökön este 8 órakor 800 Parrish St.

L. osztály. Philadelphia Magyar Ipari Munkások Vegyes Gazdasági Csoportja (Hungarian Mixed Local No. 404. I. W. W.) gyűléseit tartja minden hétfő második vasárnapján, d. u. 2 órakor és minden negyedik csütörtökön este 8 órakor 800 Parrish St.

L. osztály. Philadelphia Magyar Ipari Munkások Vegyes Gazdasági Csoportja (Hungarian Mixed Local No. 404. I. W. W.) gyűléseit tartja minden hétfő második vasárnapján, d. u. 2 órakor és minden negyedik csütörtökön este 8 órakor 800 Parrish St.

L. osztály. Philadelphia Magyar Ipari Munkások Vegyes Gazdasági Csoportja (Hungarian Mixed Local No. 404. I. W. W.) gyűléseit tartja minden hétfő második vasárnapján, d. u. 2 órakor és minden negyedik csütörtökön este 8 órakor 800 Parrish St.

L. osztály. Philadelphia Magyar Ipari Munkások Vegyes Gazdasági Csoportja (Hungarian Mixed Local No. 404. I. W. W.) gyűléseit tartja minden hétfő második vasárnapján, d. u. 2 órakor és minden negyedik csütörtökön este 8 órakor 800 Parrish St.

L. osztály. Philadelphia Magyar Ipari Munkások Vegyes Gazdasági Csoportja (Hungarian Mixed Local No. 404. I. W. W.) gyűléseit tartja minden hétfő második vasárnapján, d. u. 2 órakor és minden negyedik csütörtökön este 8 órakor 800 Parrish St.

Abelowitz A. Mindenféle phonographok és hangszerek. Legnagyobb választék magyar rekordokban. Kérjen arjegyzéket. 132 St. Marks Place, (8th St.) NEW YORK.

FINTA MIHÁLY. BORBÉLY ÉS "ODRÁS" New York. 516 E. 6th Street.

Mrs. KLEIN Étterme és Kávéháza 257 Springfield Ave, NEWARK, N. J. A newarki szocialisták kedvelt találkozó helye.

"HUNGARIA" elsőrendű magyar Saloon és vendéglő 263 Ninth St. San Francisco

Divatos Cipők Tartós és puha bőrből készült cipők. "UNION SHOE CO."-nál

Egy cseppet a házba WHISKEY vagy BRANDY H. J. FRIEDMANN

Péter Lajos "Rákóczi Hall"-hoz címzett Vendéglő, Kávéház és Etterme.

Magyar Kávéház és Billiard-Terem GÁSPÁR KÁROLY

A. GROSSMANN MOSÓ-INTÉZETE 738 E. 9th St. N. Y.

MAGER LÁSZLÓ MAGYAR étterem és kávéház 3729 S. Halsted St. CHICAGO, III.

Bevandorlók figyelmébe ajánlja csinosan berendezett tisztaságú és jutányos áru SZOBAIT

Magyar Gyógyszertár a keleti oldalon ROTH SAMUEL

Magyar Kávéház és Billiard-Terem GÁSPÁR KÁROLY

Magyar Kávéház és Billiard-Terem GÁSPÁR KÁROLY

Magyar Kávéház és Billiard-Terem GÁSPÁR KÁROLY

Magyar Kávéház és Billiard-Terem GÁSPÁR KÁROLY

beretva homoru köszörülde J. Belagi 304 E. 8th St. New York

"ATTILA HALL" 523 E. 6th St. New York. FISCHER JÓZSEF, tulajdonos.

RIZSÁK JÁNOS közjegyző, pénzzállító és váltó-intézet Főútlejt 127 Second St., Passaic, N. J.

FÉRFI-SZABÓ mérték után készít elsőrendű öltönyöket. Tisztítás. Vasalás.

J. BENO 227 LAFAYETTE AVE. ST. LOUIS, MO.

PLAVECZKY A. magyar vendéglős 20 West St. Newark, N. J.

JOS. BERLOCK FÉRFI SZABÓ 1118 Thirteenth Ave. East Oaklud, Ca

Dr. BIEBER E. LAJOS magyar fogorvos 383 E. 8th Street

Ugyes magyar szülész nő Jergler Paula Budapestet az egyetemen vizsgázott és a budapesti klinikán főbába volt.

Magyar Gyógyszertár a keleti oldalon ROTH SAMUEL

Magyar Kávéház és Billiard-Terem GÁSPÁR KÁROLY

Magyar Kávéház és Billiard-Terem GÁSPÁR KÁROLY

Magyar Kávéház és Billiard-Terem GÁSPÁR KÁROLY